

[Wilhelm]

En aftale eller et diktat svarende til regeringens udspil vil i løbet af kort tid vise sig præcis som 1976-aftalen ikke at løse problemerne. Den vil give anledning til nye genforhandlinger eller nye diktater, f. eks. på det økonomiske område, som allerede nævnt, med voldgiftssager, med retssager, med tovtrækkeri og obstruktion til resultat, ligesom vi hidtil har set. Og ikke kun på det økonomiske område. Lad os som eksempel tage regeringsudspillet bestemmelser om arealafståelser. Det skal ikke omfatte de områder, hvor der er gjort fund inden afståelsestidspunktet. Hvad vil det føre til? For det første vil det føre til en kortvarig hektisk efterforskning med tilsidesættelse af alle sikkerhedsbestemmelser.

For det andet: hvem skal afgøre, om der er gjort fund? Hvad skal forhindre DUC i at hævde, at man har gjort fund så at sige overalt? Erfaringerne fra 1971 og fra 1976 viser, at DUC er parat til at hævde hvad som helst, og at de kan købe juridisk ekspertise, der støtter hvad som helst, specielt endda i disse spørgsmål, om der er gjort fund eller der ikke er gjort fund, og om tingene er noget værd. Regeringens skrivebordsudspil løser ikke noget som helst. Der vil blive et kaos af retssager om, hvorvidt dette og hint nu er et fund eller ikke er et fund. Det vil trække ud i år eller i årtier, og det vil sandsynligvis undervejs fremprovokere nye lovindgreb.

Ministeren undlod som sagt at svare på selve forespørgslen om fordele og ulemper ved ekspropriation, det vil sige ved tilbagekaldelse af eneretsbevillingen. Det beklager jeg meget. Da vi havde ordret den samme forespørgsel til besvarelse for 2½ år siden, blev den også fuldstændig ignoreret af regeringen. Det er, som om socialdemokratiet for enhver pris vil undgå at diskutere disse ting, mens regeringsmedlemmer ikke i øvrigt viger tilbage for at fremsætte udokumenterede og tåbelige og akademiske påstande om kolossale erstatningsbeløb, når det stadig voksende folkekrav om ekspropriation skal slås ned.

I VS er vi ikke vilde med nationaliseringer og ekspropriationer i en bred skala. Faktisk har vi forholdt os yderst skeptiske til de nationaliseringsforslag, der fra forskellig side har været fremme her under krisen: B & W, Kastrup Glasværk, Stålvalseværket, Silkeborg Papirfabrikker, og hvad der ellers har været.

Hvad energiresourcerne angår, er det da også en anden målsætning, der driver os. Det er som sagt for det første, at vore egne energiresourcer bør være til rådighed for en langsigtet energiplanlægning, og for det andet, at den danske befolkning ikke skal udnyttets økonomisk af multinationale selskaber gennem sin egen olie- og naturgas.

Alene fordi skiftende regeringer har udstedt og forlænget nogle helt tåbelige eneretsbevillinger, er det nødvendigt på dette område at tilbagekalde bevillingen, det vil sige ekspropriere. Uden tilbagekaldelse kan de omtalte målsætninger ikke nås. Den økonomiske målsætning kan teoretisk, men også kun teoretisk, nås gennem beskatning og afgifter, men den langt væsentligere energipolitiske målsætning kan ikke nås. Så længe der eksisterer en eneretsbevilling, der udløber år 2012, vil bevillingshaveren selvfølgelig gøre alt for at tømme den danske undergrund inden da, hvilket ikke er i overensstemmelse med langsigtede danske energiplanlægningsinteresser.

Vi ser ikke anden virkelig løsning end tilbagekaldelse af eneretsbevillingen. Det giver mulighed for at varetage de økonomiske interesser, de forsyningsmæssige interesser, de energiplanlægningsmæssige interesser, de beskæftigelsesmæssige interesser, de valutarske interesser, de ressourcebeskyttelsesmæssige interesser, de miljømæssige interesser osv.

Ministeren er ligesom for 2½ år siden blevet opfordret til at redegøre for de eventuelle ulemper ved ekspropriation. Vi har ikke hørt ét ord, og det taler for sig selv. Alligevel vil jeg gerne kommentere den indvending, som vi ved bliver brugt til at tryne socialdemokrater ude omkring med, når de forlanger det samme som vi, men som formentlig også vil dukke op i debatten her i dag: den kolossale ekspropriationserstatning, som staten skal udrede. Det er det rene vrøvl.

For det første er det mere end tvivlsomt, om en tidsbegrænset og betinget bevilling overhovedet falder ind under grundlovens ekspropriationsbestemmelse, som taler om »ejendom«. Men selv om den gør det, hvad skal der så lægges i begrebet »fuld erstatning«? Det er ikke spor givet, at det omfatter forventet fortjeneste. Her er juristerne faktisk uenige. Men selv om det gør det, hvad er så den forventede fortjeneste, når SV-regeringen i forbindelse med gaskontrakten for kun 1½